Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

29 päivänä marraskuuta 2017 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen – Tekijänoikeus ja lähioikeudet – Direktiivi 2001/29/EY – 5 artiklan 2 kohdan b alakohta – Yksityistä kopiointia koskeva poikkeus – 3 artiklan 1 kohta – Yleisölle välittäminen – Erityinen tekninen tapa – Tekijänoikeudella suojattujen teosten kopioiden videotallennuspalvelun tarjoaminen pilvessä (cloud computing) ilman kyseisen oikeudenhaltijan suostumusta – Palvelun tarjoajan aktiivinen osallistuminen mainittuun tallentamiseen

Asiassa C-265/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale di Torino (Torinon alioikeus, Italia) on esittänyt 4.5.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.5.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

VCAST Limited

vastaan

RTI SpA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit J. Malenovský (esittelevä tuomari), M. Safjan, D. Šváby ja M. Vilaras,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Schiano,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.3.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– VCAST Limited, edustajinaan E. Belisario, F. G. Tita, M. Ciurcina ja G. Scorza, avvocati,

– RTI SpA, edustajinaan S. Previti, G. Rossi, V. Colarocco, F. Lepri, ja A. La Rosa, avvocati,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajinaan G. Galluzzo ja R. Guizzi, avvocati dello Stato,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas ja D. Segoin,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

– Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja T. Rendas,

– Euroopan komissio, asiamiehinään L. Malferrari ja J. Samnadda,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.9.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL 2001, L 167, s. 10) ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan, tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (EYVL 2000, L 178, s. 1) ja EUT-sopimuksen tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat VCAST Limited ja RTI SpA ja jossa on kyse sen lainmukaisuudesta, että VCASTin asiakkaiden käyttöön saatetaan pilvipalveluna toimiva muun muassa RTI:n lähettämien televisio-ohjelmien videotallennusjärjestelmä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2000/31

3 Direktiivin 2000/31 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot eivät voi yhteensovitettuun alaan liittyvien syiden vuoksi rajoittaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapautta.”

4 Direktiivin 2000/31 3 artiklan 3 kohdassa säädetään, että muun muassa kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta kyseisen direktiivin liitteessä tarkoitettuihin aloihin, ja mainittu liite koskee muun muassa tekijänoikeutta ja lähioikeuksia.

Direktiivi 2001/29

5 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”[EUT-sopimuksessa] säädetään sisämarkkinoiden perustamisesta sekä sellaisen järjestelmän luomisesta, jolla varmistetaan, että kilpailu sisämarkkinoilla ei vääristy. Jäsenvaltioiden tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevien lakien yhdenmukaistaminen edistää näiden tavoitteiden saavuttamista.”

6 Kyseisen direktiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tällä direktiivillä olisi edelleen yhdenmukaistettava tekijän oikeutta välittää teoksia yleisölle. Tämä oikeus tulisi ymmärtää laajasti siten, että se koskee kaikenlaista välittämistä yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa. Tämän oikeuden olisi katettava kaikenlainen teoksen siirto ja edelleen siirto yleisölle sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi. Tämän oikeuden ei olisi koskettava muita toimia.”

7 Mainitun direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa kokonaan tai osittain tapahtuva kappaleen valmistaminen on:

a) tekijöillä teostensa osalta;

b) esittäjillä esitystensä tallenteiden osalta;

c) äänitetuottajilla äänitteidensä osalta;

d) elokuvien ensimmäisten tallennusten tuottajilla elokuviensa alkuperäiskappaleen ja kopioiden osalta ja

e) yleisradio-organisaatioilla lähetystensä tallenteiden osalta riippumatta siitä, onko kyseessä lähetysten langallinen vai langaton siirto, tai siirto kaapelin tai satelliitin välityksellä.”

8 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.”

9 Kyseisen direktiivin 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista 2 artiklassa säädettyyn kappaleen valmistamista koskevaan oikeuteen seuraavissa tapauksissa:

– –

b) kun kyseessä ovat luonnollisten henkilöiden mille tahansa välineelle valmistamat kappaleet, jotka on tehty yksityiseen käyttöön ja joiden käyttötarkoitus ei ole välittömästi tai välillisesti kaupallinen, edellyttäen, että oikeudenhaltijat saavat sopivan hyvityksen, jonka osalta otetaan huomioon 6 artiklassa tarkoitettujen teknisten toimenpiteiden soveltaminen kyseiseen teokseen tai aineistoon taikka niiden soveltamatta jättäminen;”

10 Kyseisen direktiivin 5 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdan mukaisia poikkeuksia ja rajoituksia sovelletaan vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja.”

Italian oikeus

11 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohta on saatettu osaksi Italian oikeutta tekijänoikeuden ja sen käyttämiseen liittyvien muiden oikeuksien suojaamisesta 22.4.1941 annetun lain nro 633 (legge n. 633 – Protezione del diritto d'autore e di altri diritti connessi al suo esercizio), sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä (jäljempänä tekijänoikeuslaki) 71 sexies §:llä. Mainitussa 71 sexies §:ssä, joka kuuluu kyseisen lain II osastoon, jonka otsikko on ”Yksityinen kappaleen valmistaminen henkilökohtaiseen käyttöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Luonnollinen henkilö saa 102 quater §:ssä tarkoitettujen teknisten toimenpiteiden rajoissa valmistaa mille tahansa välineelle kappaleita äänitteistä ja videotallenteista yksinomaan henkilökohtaiseen käyttöön, kunhan sillä ei tavoitella voittoa eikä käyttötarkoitus ole suoraan tai välillisesti kaupallinen.

2. Edellä 1 momentissa tarkoitetusta kappaleenvalmistuksesta eivät voi huolehtia kolmannet osapuolet. Sellaisten palvelujen suorittaminen, joiden tarkoituksena on mahdollistaa se, että luonnollinen henkilö voi valmistaa äänitteistä ja videotallenteista kappaleita henkilökohtaiseen käyttöönsä, on sellaista kappaleenvalmistustoimintaa, johon sovelletaan 13, 72, 78 bis, 79 ja 80 §:n säännöksiä.

– –”

12 Tekijänoikeuslain 71 septies §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tekijöillä ja äänitteiden tuottajilla sekä audiovisuaalisten teosten alkuperäisillä tuottajilla, esiintyvillä taiteilijoilla ja videotallenteiden tuottajilla sekä heidän oikeudenhaltijoillaan on oikeus hyvitykseen 71 sexies §:ssä tarkoitetusta äänitteiden ja videotallenteiden yksityisestä kopioinnista. Hyvitys koostuu pelkkään äänitteiden tai videotallenteiden analogiseen tai digitaaliseen tallentamiseen tarkoitettujen laitteiden osalta loppuostajan jälleenmyyjälle maksamasta hinnasta määritettävästä prosenttiosuudesta, joka lasketaan monitoimilaitteiden osalta sellaisen laitteen hinnasta, jolla on vastaavat ominaisuudet kuin kyseisen monitoimilaitteen tallentamiseen tarkoitetulla osalla, tai ellei tämä ole mahdollista, kiinteästä laitekohtaisesta hinnasta. Äänen ja videokuvan tallentamiseen käytettävien välineiden – kuten äänitteiden tai videotallenteiden tallentamiseen tarkoitettujen analogisten välineiden, digitaalisten välineiden tai kiinteiden tai siirrettävien muistien – osalta hyvitys koostuu summasta, joka lasketaan suhteessa kyseisten välineiden tallennuskapasiteettiin. Etäohjattavien videotallennusjärjestelmien osalta tässä momentissa tarkoitetun hyvityksen maksaa palvelun tarjoaja, ja se lasketaan suhteessa palvelusta saatavaan korvaukseen.

2. Edellä 1 momentissa tarkoitettu hyvitys määritetään [Euroopan unionin] lainsäädäntöä noudattaen ja joka tapauksessa kappaleen valmistamista koskevat oikeudet huomioon ottaen kulttuuriministerin asetuksella, joka annetaan viimeistään 31.12.2009 190 §:ssä tarkoitetun lautakunnan ja 1 momentissa tarkoitettujen laitteiden ja välineiden valmistajien enemmistöä edustavien järjestöjen kuulemisen perusteella. Hyvityksen määrittämisessä otetaan huomioon se, sovelletaanko 102 quater §:ssä tarkoitettuja teknisiä toimenpiteitä, ja se, että digitaalisella kopioinnilla ja analogisella kopioinnilla on erilaiset vaikutukset. Asetusta tarkistetaan kolmen vuoden välein.

– –”

13 Tekijänoikeuslain 102 quater §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien sekä 102 bis §:n 3 momentissa tarkoitetun oikeuden haltijat voivat soveltaa suojattuihin teoksiin tai muuhun suojattuun aineistoon tehokkaita teknisiä suojatoimenpiteitä, jotka kattavat tekniikat, laitteet tai osat, jotka on suunniteltu normaalissa käyttötarkoituksessa estämään tai rajoittamaan tekoja, joihin oikeudenhaltijat eivät ole antaneet lupaa.

2. Teknisiä suojatoimenpiteitä pidetään tehokkaina, jos oikeudenhaltijat valvovat suojatun teoksen tai muun suojatun aineiston käyttöä jonkin sellaisen pääsynvalvontatoimen tai suojauskeinon avulla, jolla tavoiteltu suoja saavutetaan, mistä esimerkkinä ovat teoksen tai muun aineiston salaus, muuntaminen tai muunlainen muuttaminen, taikka kopioinnin valvontajärjestelmän avulla.

3. Tällä pykälällä ei ole vaikutusta I osaston IV luvun VI osassa tarkoitettujen tietokoneohjelmia koskevien säännösten soveltamiseen.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 VCAST on Englannin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen internetin välityksellä italialaisten televisioyhtiöiden, kuten RTI:n, maanpäällisessä verkossa lähetettyjen ohjelmien videotallennusjärjestelmän, jossa varastotila on niin kutsutussa pilvessä (cloud).

15 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että käytännössä käyttäjä valitsee lähetyksen VCASTin internetsivustolta, jolla on esillä kyseisen yhtiön tarjoamaan palveluun sisältyvien televisiokanavien koko ohjelmisto. Käyttäjä voi ilmoittaa joko tietyn ohjelman tai tietyn aikavälin. Sen jälkeen VCASTin hoitama järjestelmä vastaanottaa omilla antenneillaan televisiosignaalin ja tallentaa lähetyksen valitulta aikaväliltä käyttäjän ilmoittamaan varastotilaan pilvessä. Käyttäjä ostaa kyseisen varastotilan toiselta toimittajalta.

16 VCAST on haastanut RTI:n Tribunale di Torinon (Torinon alioikeus, Italia) yritysoikeuteen erikoistuneeseen jaostoon, jota se on pyytänyt toteamaan toimintansa laillisuuden.

17 Oikeudenkäynnin kuluessa mainittu tuomioistuin on 30.10.2015 antamallaan välitoimimääräyksellä hyväksynyt osittain RTI:n esittämän välitoimihakemuksen ja olennaisilta osin kieltänyt VCASTia jatkamasta toimintaansa.

18 Tribunale di Torino katsoi, että pääasian ratkaisu riippuu osittain unionin oikeuden tulkinnasta, muun muassa direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkinnasta, joten se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko kansallinen lainsäädäntö unionin oikeuden – erityisesti [direktiivin 2001/29] 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan (sekä [direktiivin 2000/31] ja EUT-sopimuksen) – mukainen, kun siinä kielletään elinkeinonharjoittajaa tarjoamasta yksityisille palvelua, jossa valmistetaan yksityisiä kopioita tekijänoikeuksien suojaamista teoksista etäohjattavan videotallentamisen avulla ns. pilvilaskennan keinoin siten, että elinkeinonharjoittaja huolehtii aktiivisesti tallentamisesta eikä kopioinnille ole tekijänoikeuksien haltijan suostumusta?

2) Onko kansallinen lainsäädäntö unionin oikeuden – erityisesti [direktiivin 2001/29] 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan (sekä [direktiivin 2000/31] ja EUT-sopimuksen) – mukainen, kun siinä sallitaan elinkeinonharjoittajalle se, että se tarjoaa yksityisille palvelua, jossa valmistetaan yksityisiä kopioita tekijänoikeuksien suojaamista teoksista etäohjattavan videotallentamisen avulla ns. pilvilaskennan keinoin, vaikka se merkitsee sitä, että elinkeinonharjoittaja huolehtii aktiivisesti tallentamisesta, eikä kopioinnille ole tekijänoikeuksien haltijan suostumusta, jos tekijänoikeuksien haltijalle suoritetaan kiinteämääräinen hyvitys, mikä käytännössä merkitsee pakkolupajärjestelmän soveltamista?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat huomautukset

19 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on antanut välitoimimääräyksen, johon sisältyy toimenpiteitä, joilla VCASTin harjoittama toiminta kielletään väliaikaisesti.

20 Tässä tilanteessa mainittu tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle kaksi kyseistä toimintaa koskevaa kysymystä, jotka perustuvat kahteen vastakkaiseen oletukseen. Toisessa oletetaan, että mainittu toiminta on kansallisen lainsäädännön mukaan kiellettyä, ja toisessa, että se on sitä vastoin sallittua.

21 Näin ollen näistä näkemyksistä voidaan päätellä, ettei se ole vahvistanut, että pääasiassa kyseessä olevassa lainsäädännössä todella kielletään mainitunlainen toiminta.

22 Näissä olosuhteissa, ja antaakseen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen, unionin tuomioistuin vastaa molempiin kysymyksiin yhdessä sen olettamuksen pohjalta, että kansallisessa lainsäädännössä sallitaan pääasiassa kyseessä olevan kaltainen toiminta.

23 Lisäksi on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, onko pääasiassa kyseessä oleva kansallinen säännös sopusoinnussa unionin oikeuden kanssa, ja tuo esiin direktiivin 2001/29 ja muun muassa sen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan lisäksi myös direktiivin 2000/31 sekä EUT-sopimuksen.

24 Tältä osin – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 19 kohdassa – se direktiivin 2000/31 säännös, jolla mahdollisesti saattaisi olla merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa, on kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohta, jossa jäsenvaltioita kielletään rajoittamasta toisesta jäsenvaltioista peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapautta. Mainitun direktiivin 3 artiklan 3 kohdan sanamuodon mukaan muun muassa tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suojasta johtuvat rajoitukset eivät kuitenkaan kuulu mainitun kiellon soveltamisalaan.

25 Tästä seuraa, että direktiivin 2000/31 säännöksiä ei sovelleta pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen asiaan, joka koskee tekijänoikeutta ja siitä tehtyjä poikkeuksia.

26 Siltä osin kuin esitetyt kysymykset koskevat EUT-sopimusta, on muistutettava siitä, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kysymys on alasta, jolla lainsäädäntö on yhdenmukaistettu unionin tasolla, sitä koskevia kansallisia toimenpiteitä on arvioitava suhteessa tällä yhdenmukaistamistoimenpiteellä annettuihin säännöksiin (ks. mm. tuomio 13.12.2001, DaimlerChrysler, C-324/99, EU:C:2001:682, 32 kohta; tuomio 24.1.2008, Roby Profumi, C-257/06, EU:C:2008:35, 14 kohta sekä tuomio 1.10.2009, HSBC Holdings ja Vidacos Nominees, C-569/07, EU:C:2009:594, 26 kohta).

27 On kuitenkin todettava, että yksi direktiivillä 2001/29 tavoitelluista päämääristä on – kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee – yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevia lakeja sisämarkkinoiden perustamista koskevan tavoitteen saavuttamisen edistämiseksi.

28 Esitetyistä kysymyksistä ei siis ole tarpeen lausua EUT-sopimuksen suhteen.

29 Näin ollen on katsottava, että kysymyksillään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko direktiivi 2001/29 ja muun muassa sen 5 artiklan 2 kohdan b alakohta esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa sallitaan se, että kaupallinen yritys tarjoaa ilman

tekijänoikeuden haltijan suostumusta yksityisille tekijänoikeudella suojattujen teosten yksityisten kopioiden etätallennuspalvelua pilvessä tietojärjestelmän välityksellä siten, että se huolehtii aktiivisesti tallentamisesta.

Unionin tuomioistuimen vastaus

30 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista kappaleen valmistamista koskevaan oikeuteen silloin, kun kyseessä ovat luonnollisten henkilöiden mille tahansa välineelle valmistamat kappaleet, jotka on tehty yksityiseen käyttöön ja joiden käyttötarkoitus ei ole välittömästi tai välillisesti kaupallinen.

31 Lisäksi kyseisen direktiivin 5 artiklan 5 kohdassa säädetään, että poikkeuksia ja rajoituksia, muun muassa mainitun direktiivin 5 artiklan 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia ja rajoituksia, sovelletaan vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja.

32 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdasta on aivan ensin huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä käyttöön otetusta yleisestä periaatteesta poikkeavia saman direktiivin säännöksiä on tulkittava suppeasti (tuomio 10.4.2014, ACI Adam ym., C-435/12, EU:C:2014:254, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tästä seuraa, että mainittua 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava näin.

33 Unionin tuomioistuin on myös katsonut, että siitä, että luonnollinen henkilö ottaa kopion yksityisesti, on katsottava aiheutuvan vahinkoa kyseiselle oikeudenhaltijalle silloin, kun se tapahtuu pyytämättä etukäteen lupaa kyseiseltä oikeudenhaltijalta (ks. vastaavasti tuomio 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, 44–46 kohta).

34 Unionin tuomioistuin on lisäksi katsonut, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohta on ymmärrettävä siten, että yksityistä kopiointia koskevalla poikkeuksella tekijänoikeuden haltijoita kielletään tosin vetoamasta yksinoikeuteensa sallia tai kieltää kappaleiden valmistaminen suhteessa henkilöihin, jotka tekevät yksityisiä kopioita niiden teoksista, mutta kyseistä säännöstä ei ole ymmärrettävä siten, että sen mukaan tekijänoikeuden haltijoiden olisi tuon nimenomaisesti säädetyn rajoituksen lisäksi siedettävä oikeuksiensa loukkauksia, jotka voivat liittyä yksityiseen kopiointiin (ks. vastaavasti tuomio 10.4.2014, ACI Adam ym., C-435/12, EU:C:2014:254, 31 kohta).

35 Lopuksi oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaan voidaan vedota, ei ole välttämätöntä, että kyseiset luonnolliset henkilöt omistavat kappaleen valmistamiseen tarkoitetut koneet, laitteet ja tarvikkeet. He voivat myös käyttää kolmannen tarjoamaa kappaleenvalmistamispalvelua, joka on välttämätön tosiasiallinen edellytys sille, että kyseiset luonnolliset henkilöt voivat saada yksityisiä kopioita (ks. vastaavasti tuomio 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, 48 kohta).

36 Se, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen palvelu, jonka merkitykselliset osatekijät on täsmennetty tämän tuomion 14 ja 15 kohdassa, direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan, on selvitettävä edellä mainitun oikeuskäytännön pohjalta.

37 Tältä osin on todettava, että kyseisen palvelun tarjoaja ei ainoastaan järjestä kappaleenvalmistusta vaan lisäksi tarjoaa niiden valmistamiseksi pääsyn tiettyjen televisiokanavien ohjelmiin, jotka voidaan tallentaa etäältä. Yksittäisten asiakkaiden tehtävänä on siis valita tallennettavat ohjelmat.

38 Tässä mielessä pääasiassa kyseessä olevalla palvelulla on kaksi toimintoa, eli sillä yhtäältä toteutetaan kappaleenvalmistus ja toisaalta saatetaan saataville ne teokset ja aineistot, joita kappaleenvalmistus koskee.

39 Vaikka yksityistä kopiointia koskeva poikkeus merkitsee sitä, että oikeudenhaltijan on pidättäydyttävä käyttämästä yksinoikeuttaan sallia tai kieltää luonnollisten henkilöiden tekemät yksityiset kopiot direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyillä edellytyksillä, kyseisen poikkeuksen suppean tulkinnan vaatimus merkitsee, että kyseiseltä oikeudenhaltijalta ei voida lisäksi viedä hänen oikeuttaan kieltää tai sallia pääsy teoksiin tai aineistoihin, joista nämä samat henkilöt haluavat tehdä yksityisiä kopioita.

40 Direktiivin 2001/29 3 artiklasta ilmenee nimittäin, että kaikki yleisölle välittäminen, suojatun teoksen tai muun aineiston yleisön saataviin saattaminen mukaan lukien, edellyttää oikeudenhaltijan lupaa, kun otetaan huomioon se, että mainitun direktiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleesta ilmenevällä tavalla oikeus välittää teoksia yleisölle tulisi ymmärtää laajasti siten, että se kattaa kaikenlaisen teoksen siirron ja edelleen siirron yleisölle sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi.

41 Tältä osin unionin tuomioistuin on jo katsonut, että ”yleisölle välittämisen” käsitteessä yhdistyy kaksi kumulatiivista tekijää eli teoksen ”välittäminen” ja teoksen välittäminen ”yleisölle” (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 37 kohta).

42 Tämän täsmennyksen mukaisesti on korostettava ensinnäkin ”välittämisen” käsitteestä, että sillä tarkoitetaan kaikenlaista suojattujen teosten siirtoa käytetyistä välineistä tai teknisistä prosesseista riippumatta (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 38 kohta).

43 Lisäksi asianomaisen teoksen tekijän on periaatteessa sallittava erikseen teoksen jokainen siirtäminen tai edelleen siirtäminen, jossa käytetään erityistä tekniikkaa (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 39 kohta).

44 Toiseksi, jotta kyseessä olisi direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”välittäminen yleisölle”, edellytetään myös, kuten tämän tuomion 41 kohdassa on todettu, että suojatut teokset todellakin välitetään ”yleisölle” (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 40 kohta).

45 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee tästä, että ”yleisön” käsitteellä tarkoitetaan rajoittamatonta määrää potentiaalisia vastaanottajia ja että se merkitsee lisäksi sitä, että henkilöitä on oltava varsin huomattava määrä (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 41 kohta).

46 Nyt käsiteltävässä asiassa pääasiassa kyseessä olevien palveluiden tarjoaja tallentaa yleisradiolähetyksiä ja saattaa ne asiakkaidensa saataville internetin välityksellä.

47 Yhtäältä on ilmeistä, että kyseisen palvelun tarjoajan kohdehenkilöiden kokonaisuus on tämän tuomion 45 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu ”yleisö”.

48 Toisaalta yleisradioyhteisön alkuperäinen siirto ja pääasiassa kyseessä olevan palveluiden tarjoajan suorittama siirto on tehty erityisissä teknisissä olosuhteissa, teosten eri siirtotapaa noudattaen ja kumpikin niistä on tarkoitettu omalle yleisölleen (ks. vastaavasti tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 39 kohta).

49 Esillä olevat siirrot ovat siis välittämistä eri yleisölle, ja kumpaankin niistä on näin ollen saatava kyseisten oikeudenhaltijoiden suostumus.

50 Tässä tilanteessa ei ole enää syytä tutkia jatkossa, ovatko kyseisten yleisölle välittämisten kohdeyleisöt samoja vai onko mahdollisesti pääasiassa kyseessä olevien palveluiden tarjoajan kohdeyleisö uusi yleisö (ks. vastaavasti tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 39 kohta).

51 Tästä seuraa, että teosten kopioiminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen palvelun välityksellä ilman oikeudenhaltijan suostumusta saattaa loukata kyseisen oikeudenhaltijan oikeuksia.

52 Näin ollen mainitunlainen etätallennuspalvelu ei voi kuulua direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan.

53 Näissä olosuhteissa ei ole enää tarpeen tarkastaa mainitun direktiivin 5 artiklan 5 kohdassa asetettujen edellytysten noudattamista.

54 Kun kaikki edellä esitetty otetaan huomioon, esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että direktiivi 2001/29, muun muassa sen 5 artiklan 2 kohdan b alakohta, on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa sallitaan se, että kaupallinen yritys tarjoaa ilman oikeudenhaltijan suostumusta yksityisille tekijänoikeudella suojattujen teosten yksityisten kopioiden etätallennuspalvelua pilvessä tietojärjestelmän välityksellä siten, että se huolehtii aktiivisesti kyseisten kopioiden tallentamisesta.

Oikeudenkäyntikulut

55 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/29/EY, muun muassa sen 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa, on tulkittava niin, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa sallitaan se, että kaupallinen yritys tarjoaa ilman oikeudenhaltijan suostumusta yksityisille tekijänoikeudella suojattujen teosten yksityisten kopioiden etätallennuspalvelua pilvessä tietojärjestelmän välityksellä siten, että se huolehtii aktiivisesti kyseisten kopioiden tallentamisesta.

Allekirjoitukset